

Р І Ш Е Н Н Я

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

“13.” 03. 2017р.

Протокол № 2/1-2

Про типові навчальні плани для
10-11 класів загальноосвітніх
навчальних закладів

Заслухавши та обговоривши доповідну записку, підготовлену департаментом загальної середньої та дошкільної освіти, і проекти типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів,

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Доповідну записку департаменту загальної середньої та дошкільної освіти «Про типові навчальні плани для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів» взяти до відома.

2. Розглянути типові навчальні плани для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів разом з навчальними програмами інтегрованих курсів («Українська і зарубіжна література», «Історія України в контексті всесвітньої історії», «Громадянська освіта», «Природничі науки»).

3. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Кононенко Ю. Г.) організувати розроблення навчальних програм та доопрацювання проектів типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів із врахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

4. Контроль за виконанням рішення колегії покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Голова колегії,
Міністр

Л. М. Гриневич

Колегії Міністерства освіти і
науки України

**Доповідна записка
про типові навчальні плани для 10-11 класів загальноосвітніх
навчальних закладів**

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та наказу МОН № 1167 від 22 вересня 2016 року «Про організацію розроблення типових навчальних планів для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів» робочою групою розроблено проект типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

У грудні 2016 року, розроблений групою проект було розміщено на сайті Міністерства для громадського обговорення. Надійшло більше 2000 тисяч пропозицій. Варто зазначити, що більшість пропозицій стосувалась збільшення кількості годин на вивчення того чи іншого предмета. Всі пропозиції було ретельно опрацьовано і прийнято рішення про внесення змін до запропонованого проекту, а саме - представити навчальним закладам два варіанти Типового навчального плану:

Перший варіант (пілотний) Типового навчального плану містить перелік базових навчальних предметів з інтегрованими курсами: «Українська і зарубіжна література», «Історія України в контексті всесвітньої історії», «Громадянська освіта», «Природничі науки» (додаток 1).

Другий варіант Типового навчального плану (додаток 2) містить перелік базових предметів та предметів природничого і гуманітарного циклів на рівні стандарту.

В обох представлених варіантах зазначена **мінімальна кількість** тижневих годин на їх вивчення, реалізація яких має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами стандарту.

Також, передбачено:

1. Розширення можливостей для організації профільного навчання.

Профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей. Він формується навчальним закладом з урахуванням можливостей щодо забезпечення його якісної реалізації.

Зміст профілю навчання реалізується системою навчальних предметів і курсів: базові та вибірково-обов'язкові навчальні предмети, що вивчаються на рівні вимог стандарту; профільні предмети, що вивчаються поглиблено (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в таблиці 1; курси за вибором, до яких належать спеціальні курси і факультативи.

2. Для посилення автономії навчальних закладів пропонується розширити їх можливість використовувати години варіативної складової.

3. Зменшено кількість предметів обов'язкових для вивчення.

4. Досягнуто паритетних співвідношень між суспільно-гуманітарними та природничо-математичними дисциплінами.

5. Можливість інтеграції змісту базових предметів: літератури, історії, природничих дисциплін.

6. Реалізації передбаченого стандартом змісту освіти крім базових предметів з метою врахування освітніх уподобань учнів слугує цикл вибірково-обов'язкових предметів.

7. Запропоновані типові плани приведено у відповідність із Законом України «Про оборону» – збільшено кількість уроків на вивчення предмета «Захист Вітчизни».

Всі запропоновані новації здійснено в межах гранично допустимого навчального навантаження, встановленого Головним державним санітарним лікарем.

Типові навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Просимо розглянути і схвалити проекти рішення колегії та типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів їх.

Директор департаменту

Ю. Г. Кононенко

Проект
Типових навчальних планів
для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів

Пояснювальна записка

Проекти Типових навчальних планів розроблено відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року, № 1392.

Для використання у загальноосвітніх навчальних закладах пропонується два варіанти Типового навчального плану.

Перший варіант (пілотний) Типового навчального плану (додаток 1) містить перелік базових навчальних предметів з інтегрованими курсами: "Українська і зарубіжна література", "Історія України в контексті всесвітньої історії", "Громадянська освіта", "Природничі науки".

Другий варіант Типового навчального плану (додаток 2) містить перелік базових предметів **ТА** предметів природничого і гуманітарного циклів на рівні стандарту.

В обох представлених варіантах зазначена **мінімальна кількість** тижневих годин на їх вивчення, реалізація яких має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами стандарту.

Вивчення базових навчальних предметів в обсязі не меншому, ніж зазначено в Типовому навчальному плані, є обов'язковим. До базових предметів належать: "Українська мова", "Українська і зарубіжна література" (у другому варіанті плану передбачено вивчення окремих предметів: українська література, зарубіжна література), "Іноземна мова", "Історія України в контексті всесвітньої історії", "Громадянська освіта", "Математика", "Природничі науки" (у другому варіанті плану передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: фізики, біології, хімії, географії), "Фізична культура", "Захист Вітчизни". Зміст базового предмета "Математика" може реалізуватися за модульним принципом у навчальному курсі, що включає алгебру, початки аналізу, геометрію, комбінаторику, математичну статистику тощо, розподіл годин між якими встановлює навчальна програма.

Реалізації передбаченого стандартом змісту освіти крім базових предметів слугують також вибірково-обов'язкові предмети, до яких належать: "Інформатика", "Технології", "Мистецтво". Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі чи обидва предмети в 10 і 11 класах, розділивши години між ними.

Значну частину навчальних годин обох варіантів Типового навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі.

Профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей. Він формується навчальним закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою навчальних предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові навчальні предмети, що вивчаються на рівні вимог стандарту;
- профільні предмети, що вивчаються поглиблено (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в таблиці 1);
- курси за вибором, до яких належать спеціальні курси і факультативи.

Навчальні заклади при створенні власних робочих планів відповідного профілю можуть збільшувати кількість годин на їх вивчення за рахунок додаткових годин.

У процесі створення робочого плану навчальному закладу слід ураховувати, що кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених Типовим навчальним планом на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети. У разі залишку навчальних годин, відведених на вивчення профільних предметів для цього профілю, такі години можуть бути використані навчальним закладом для навчання базових предметів і факультативних курсів та курсів за вибором, які разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність.

Курси за вибором призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті навчальних предметів, але орієнтованими на комплекс подальшого професійного вибору, моделювання елементів конкретного виду професійної діяльності у руслі обраного профілю навчання (професійні проби) тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися вчителями і використовуватися у навчальному процесі після погодження в установленому порядку. Навчальний заклад може також обирати відповідний курс із уже розроблених і рекомендованих/схвалених для використання.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб старшокласників у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Наприклад, учні, які навчаються за профілем природничого спрямування, можуть удосконалювати свої знання з української або іноземної мови. Аналогічно учні, які здобувають освіту за певним суспільно-гуманітарним профілем, можуть розширювати свою компетентність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, опановуючи відповідний факультативний курс. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Відповідно до Положення про загальноосвітній навчальний заклад рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю приймає навчальний заклад, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо. З метою уникнення одногодинного тижневого вивчення певного предмета або курсу навчальний заклад може здійснювати його вивчення концентровано впродовж чверті, семестру, навчального року.

Таблиця 1

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська і зарубіжна література ¹	6	6
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Історія України в контексті ¹ всесвітньої історії	6	6
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Мова і література національної меншини	5	5
Математика	9	9
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	5	5
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

¹ У класах суспільно-гуманітарного спрямування українська і зарубіжна літератури, історія України і всесвітня історія можуть вивчатися як окремі предмети

**Типовий навчальний план ПІЛОТНИЙ
для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів
(рівень стандарту з інтегрованими курсами)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети¹	20,5 (22,5)	18,5 (20,5)
Українська мова	2	2
Українська і зарубіжна література (ПІЛОТНИЙ інтегрований курс)	2	2
Іноземна мова ²	2	2
Мова національної меншини ³	2	2
Історія України в контексті всесвітньої історії	2	2
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Природничі науки (ПІЛОТНИЙ інтегрований курс)	4	4
⁴ Фізична культура ²	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Профільні предмети і спеціальні курси¹	10 (8)	12 (10)
Вибірково-обов’язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на окремі предмети, факультативи, індивідуальні заняття	4,5	4,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33
Усього фінансується	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для шкіл з навчанням мовами національних меншин.
² За наявності належних умов навчальний заклад може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови та фізичної культури, використовуючи додаткові години.
³ Мова національної меншини входить до базових предметів лише для шкіл з навчанням мовами національних меншин. В інших навчальних закладах вона може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин. Література національної меншини для шкіл з навчанням мовами національних меншин вивчається інтегровано з українською та зарубіжною літературою.
⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого навантаження.

**Типовий навчальний план
загальноосвітніх навчальних закладів
(рівень стандарту)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	21,5 (23,5)	22 (24)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова національної меншини ³	2	2
Історія України в контексті всесвітньої історії	2	2
Громадянська освіта	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	1,5	1,5
Географія	1,5	-
Фізика і астрономія	2	2
Хімія	1	1
Фізична культура ⁴	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на: ¹ - профільні предмети; - поглиблене вивчення базових предметів; - курси за вибором; - факультативи та індивідуальні заняття.	13,5 (11,5)	13 (11)
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для шкіл з навчанням мовами національних меншин.

² За наявності належних умов навчальний заклад може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови та фізичної культури, використовуючи додаткові години.

³ Мова національної меншини входить до базових предметів лише для шкіл з навчанням мовами національних меншин. В інших навчальних закладах вона може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин. Література національної меншини для шкіл з навчанням мовами національних меншин вивчається інтегровано з зарубіжною літературою (по 2 год. у 10 та 11 класах).

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого навантаження.